

ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ

ಒಂದು ಪರಿಚಯ

ಶಿಕ್ಷಣ ಆಯೋಗವು (1964-66) ಗಮನಿಸಿರುವ ರೀತ್ಯಾ “ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ”. ಆದರೆ ಇವುಗಳು ತರಬೇತಿಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಇತರ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (ಎನ್.ಪಿ.ಇ) 1986 ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಎನ್.ಸಿ.ಇ.ಆರ್.ಟಿ, ಎನ್.ಐ.ಇ.ಪಿ.ಎ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಸಿ.ಇ.ಆರ್.ಟಿ.ಗಳು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಹಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇದ್ದವು ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇವಾ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಇಲಾಖೆ (ಡಿ. ಎಸ್.ಇ.ಆರ್.ಟಿ) ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹರಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. 1986 ಎನ್.ಪಿ.ಇ ಯು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಗಣನೀಯ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಸುಧಾರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ, ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಎನ್.ಪಿ.ಇ ಮತ್ತು ಪಿ.ಒ.ಎ 1992 ಪ್ರಕಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ (ಡಯಟ್) ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮೂರನೇ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುವುದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದುವುದರೊಂದಿಗೆ ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕವಾದ ಮತ್ತು ಗುಣಾತ್ಮಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಹಾಗೂ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯು ಇರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್.ಪಿ.ಇ 1986 ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮರುಸಂಘಟನೆಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 1987 ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಐದು ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶವು DIET ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದೆ. DIET ಘಟಕವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಕರಡು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1987 ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲಾಯಿತು, ನಂತರದ ಕೆಲವು ಸುತ್ತೋಲೆಗಳು DIET ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿವೆ. ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1989 ರವರೆಗೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 216 DIET ಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 1986 ರ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ 01 ಅಕ್ಟೋಬರ್-1994 ರಿಂದ DIET ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಇದರ ಕಚೇರಿಯು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ರಾಜಾಜಿನಗರದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಡಯಟ್ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಡಯಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಾವೀನ್ಯತೆಯ ಕುರಿತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ಡಯಟ್ ಗಳ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸೃಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾತಿ ಹೊಂದಲು ಮತ್ತು ದಾಖಲಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ.

ಡಯಟ್‌ನ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು

1. ತರಬೇತಿ ಹಾಗೂ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬೆಳೆಸುವುದು

- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಆಯೋಜನೆ (ಸೇವಾ-ಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಸೇವಾ ನಿರತ) .
- ಶಾಲಾ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಗೆ, ಶಾಲಾ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಗೆ, ಬ್ಲಾಕ್ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಆಯೋಜನೆ.
- ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಹಾಗೂ ವಯಸ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬೋಧಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ.
- ಶಾಲಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತರಬೇತಿ.
- ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಗುಚ್ಚ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರದ ಬೋಧಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ.

2. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬೆಂಬಲ

- ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸಂವಾದ ನಡೆಸುವುದು.
- ಶಿಕ್ಷಕರಿಗಾಗಿ ಕಲಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.
- ಸ್ಥಳೀಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಬೋಧನಾ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.

3. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾ ಸಂಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.